

Případy komisaře Wallandera

henning
mankell

KRIMI román HOST

neklidný
muž

**neklidný
muž**

henning
mankell

KRIMI román HOST

**neklidný
muž**

Brno 2012

Den orolige mannen

Copyright © Henning Mankell, 2009

Published by agreement with Copenhagen

Literary Agency ApS, Copenhagen

Translation © Helena Stiešsová, 2012

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2012
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-7294-796-6 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7294-797-3 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7294-798-0 (Formát PDF pro čtečky)

ISBN 978-80-7294-799-7 (Formát MobiPocket)

Každý po sobě nechává stopu.
Nikdo taky není beze stínu...

Člověk zapomíná to, co si chce pamatovat,
a pamatuje si, co by nejradši zapomněl...

Nápisy nasprejované na zdech domů v New Yorku

prolog

Příběh začíná náhlým výbuchem vzteku.

Těsně předtím ale na švédském úřadě vlády, kde se události seběhnou, vládne ranní poklid. Všechno zapříčiní zpráva odevzdaná předchozího večera. Právě do ní se teď u tmavého psacího stolu začel švédský premiér.

Došlo k tomu časně ráno na jaře roku 1983. Nad Stockholmem visel neurčitý zvlhlý opar a listí na stromech ještě nezačalo rašit. Na úřadě vlády se samozřejmě o počasí mluvilo stejně intenzivně jako na jiných pracovištích. Pokud šlo o počasí, všichni z úřadu se obraceli na Åkeho Leandera, který pracoval jako vrátný v těch nejsvětějších prostorách kanceláře vlády. Mělo se za to, že právě on má vždycky po ruce nejspolehlivější údaje.

Před několika lety se Leander dočkal vznešenějšího označení, něco jako „vedoucí provozní kanceláře“. Sám se nicméně dál považoval za vrátného a ani ho nenapadlo, že by snad jeho pracovní pozice potřebovala nový název.

Åke Leander tu byl odjakživa, neustále nablízku střídajícím se premiérům a náměstkům. Byl součástí inventáře, diskrétní a oddaný své práci. Kdosi žertem navrhl, že by se po smrti měl stát patronem a ochráncem úřadu vlády, vlídný duch, který bdí nad snahami o řízení země jménem Švédsko.

Leanderovy hluboké vědomosti o počasí souvisely s jeho koníčkem. Neměl rodinu a bydlel v nevelkém bytě ve čtvrti Kungsholmen, kde si budoval celosvětovou síť přátel prostřednictvím nadšeneckého radioamatérského vysílání. Dávno uměl zpaměti většinu kódů, které tvoří radioamatérský žargon. Tak třeba, že QRT značí „přeruš vysílání“ nebo že AURORA vysvětluje výpadky ve vysílání a příjmu z důvodu vysokofrekvenční polární záře a tak dále. Sedával skoro každý večer se sluchátky na uších a vysílal kód QRZ: „Vysílá...“ a pak své jméno. Kolovala legenda, že kdysi dávno prý tehdejší předseda vlády z neznámého důvodu potřeboval vědět, jaké počasí panuje v říjnu a listopadu na

ostrově Pitcairn, což je odlehlý ostrůvek v Tichém oceánu, na který se nadobro uchýlili námořníci z lodi Bounty poté, co se vzbouřili proti kapitánu Blighovi a unesenou loď spálili. Leander druhý den premiérovi požadované údaje o počasí předal. A samozřejmě se nezeptal, nač jsou potřeba. Jak už bylo řečeno, Åke Leander byl velmi diskrétní.

S Leanderem se co do mezinárodních kontaktů nikdo nemůže měřit, ani lidi z ministerstva zahraničí, říkávalo se o něm trochu poťouchle, když pomalými kroky kráčel po chodbě.

Ale ani on nemohl tušit, jaký výbuch vzteku naruší zdejší klid.

Když premiér dočetl poslední stránku, vstal a šel k oknu. Venku se vzduchem proháněli racci.

Šlo o ponorky. Ty zatracené ponorky, které se na podzim 1982 údajně dostaly do švédských teritoriálních vod a narušily hranice Švédska. Do toho se ve Švédsku konaly volby a poté, co pravice přišla o mandáty a dostala se v parlamentu do menšiny, pověřil předseda parlamentu sestavením nové vlády Olofa Palmeho. Po nástupu k moci nová vláda okamžitě ustavila komisi, která měla události kolem ponorek, jež se nikdy nepodařilo dostat na hladinu, vyšetřit. Předsedou komise byl Sven Andersson. Výsledky šetření komise právě předložila. Olof Palme si zprávu přečetl. A ničemu nerozuměl. Závěry šetření byly naprosto nepochopitelné. Palme se rozzuřil na nejvyšší míru.

Je ovšem třeba poznamenat, že to nebylo poprvé, co se Olof Palme na Svena Anderssona rozčílil. Jeho averze sahala vlastně až do června 1963, kdy těsně před svátkem slunovratu policie zatkla na mostě Riksbron v centru Stockholmu šedovlasého sedmapadesátiletého muže v elegantním obleku. Odehrálo se to tak nenápadně, že to nezaznamenali ani lidé, kteří se tou dobou nacházeli v bezprostřední blízkosti. Zatčený se jmenoval Wennerström, byl plukovníkem vojenského letectva a okamžikem zatčení na mostě se stal také odhaleným superšpionem Sovětského svazu.

V momentě Wennerströмова zatčení byl tehdejší švédský předseda vlády Tage Erlander na cestě ze zahraničí do vlasti, vracel se z jedné ze svých nečetných dovolených, kterou strávil na ostrově Reso v Riva del Sole. Když Erlander vystoupil z letadla a zasypali ho novináři, nejenže byl naprosto nepřipravený, ale navíc neměl ani ponětí, oč se jedná. Nevěděl ani o zatčení, ani o žádném podezřelém plukovníku Wennerströmovi. To jméno se spolu s podezřením možná vzneslo jako letitý prach při některé z nepravdělných schůzek, na nichž ministr obrany premiérovi mezi čtyřma očima referoval o různých záležitostech, ale nešlo o nic závažného, nic, čeho by se dalo chytit. V kalných vodách studené války přece pořád vlála podezření ohledně ruských špionů. Erlanderovy odpovědi proto byly takové, jaké byly. Muž, který byl švédským předsedou vlády nepřetržitě po dlouhých sedmnáct let, stál před novináři jako hlupák a nevěděl, co říct, jelikož ani ministr obrany Andersson, ani nikdo jiný, kdo měl s tou záležitostí co do činění, ho o nastalých událostech neinformoval. Během necelé hodiny ke konci letu, kdy letadlo zamířilo z Kodaně do Stockholmu, měli dostatek času ho do šokujících událostí dostatečně zsvětřit a premiér by se tak býval mohl na rozvášněné novináře připravit. Ale na letišti v dánském Kastrupu na něj žádný informovaný doprovod nečekal.

Na veřejnost to nikdy neprosáklo, ale v následujících dnech byl Erlander jen krůček od toho, aby odstoupil ze svého premiérského postu a vzdal se předsednictví sociálnědemokratické strany. Kolegové z vlády ho zklamali jako ještě nikdy. A Olof Palme, který se už tehdy jevil jako Erlanderův budoucí nástupce, s ním pochopitelně loajálně sdílel jeho vztek nad tím, jaká že to lhůstevnost vedla k jeho ponížení. Olof Palme hlídá svého Mistra jako zuřivý bloodhound, tak se to říkalo ve vládních kruzích. Nikdo neměl ve zvyku odporovat.

Olof Palme Svenu Anderssonovi nikdy neodpustil, čemu tehdy Erlandera vystavil.

Mnozí si později lámali hlavu nad tím, proč si navzdory tomu Palme nechával Anderssona ve vládě. Ale tak nepochopitelné to nebylo. Kdyby Palme mohl, samozřejmě by se Anderssona zbavil. Jenže to zkrátka a dobře nešlo. Sven Andersson měl velkou moc a značný vliv v regionálních stranických organizacích. Na rozdíl od Olofa Palmeho pocházel z dělnické rodiny, kdežto Palme byl přímým potomkem staré pobaltské šlechty, měl v příbuzenstvu důstojníky a sám byl ostatně důstojníkem v záloze, ale především pocházel ze zámožné švédské horní vrstvy. Neměl naprosto žádné ukotvení v hlubinách své strany. Olof Palme byl přeběhlík. Sice to se svým politickým přesvědčením myslel vážně, ale stejně zůstával cizím poutníkem, který se zastavil na doživotní návštěvu.

Áke Leander šel po chodbě kolem premiérový kanceláře a nesl ostře formulovaný oběžník o tom, jak liknaví úředníci na úradě vlády nezamykají večer dveře. Vtom zaslechl z kanceláře známky záchvatu zuřivosti. Na kratičký okamžik se zastavil a pak pokračoval v chůzi, jako by se nechumelilo.

Olof Palme už svůj vztek nedokázal ovládnout. Obrátil se k Anderssonovi, který se krčil na šedé pohovce. Premiér byl v obličeji rudý jako krocán a v ramenu mu podivně škubalo, což se mu v rozčilení stávalo.

„Nejsou přece důkazy,“ hulákal. „Jen tvrzení, dohady, náznaky nelojálních námořních důstojníků. Tohle vyšetřování nevneslo do té záležitosti žádné světlo. Naopak nás zavádí do politických bažin.“

O dva roky dřív, v noci na osmadvacátého října 1981, ztroskotala v zálivu Gåsefjärden u Karlskrony sovětská ponorka. Nejenže se tak stalo ve švédských teritoriálních vodách, navíc šlo o vojenské ochranné pásmo. Ponorka měla označení U 137. Její kapitán Anatolij Michajlovič Guščin tvrdil, že se ponorka odchýlila od kurzu kvůli neznámé chybě gyroskopu. Švédští námořní důstojníci i obyčejní rybáři byli naproti tomu nezvratně

přesvědčení, že doplout takhle hluboko mezi šéry, aniž by člověk už dávno ztroskotal, je kousek, který by se mohl se štěstím povést leda nějakému slušně opilému lodivodovi.

Šestého listopadu byla ponorka U 137 odtažena do mezinárodních vod a odplula. V tomhle případě nebylo pochyb, že se ve švédských vodách pohybovala sovětská ponorka. Zůstalo ovšem otázkou, zda šlo o vědomé porušení hranic, či o řízení plavidla v opilosti. Jelikož se Rusové tvrději drželi verze o selhání kompasu, považovalo se to obecně za důkaz toho, že kapitán byl skutečně namol. Žádné sebevědomé loďstvo samozřejmě nepřizná, že jeho velitel byl ve službě pod vlivem alkoholu.

Tenkrát důkazy existovaly. Ale kde jsou teď?

Co řekl tehdejší ministr Andersson na svou obranu a jak hájil závěry vyšetřování, to už nikdo neví. On sám si o tom žádný záznam neudělal a rovněž Olof Palme, kterého o několik let později zavraždili, po sobě nezanechal jakékoliv svědectví.

Ani Åke Leander si ke zmíněnému výstupu v premiérově pracovně nic nepoznamenal a nikomu o tom neřekl. Ze služby odešel na počátku roku 1989 a stáhl se do svého bytu a k přátelům z éteru. Od tehdejšího předsedy vlády se mu dostalo vřelého poděkování, a když pak na podzim 1998 ve vši tichosti zesnul, nikdo na úradě vlády neměl dojem, že by se snad vrátil jako duch.

Tím výbuchem vzteku to všechno začalo. Příběh o podmínkách politiky, cesta do bažin, kde si pravda a lež vyměňují znaménka, až je nakonec nemožné udělat si v čemkoliv jasno.

1. díl /// příchod do bažin

1

V roce, kdy Kurt Wallander oslavil pětapadesátiny, si ke svému vlastnímu překvapení splnil sen, který nosil v hlavě celou věčnost. Už od rozvodu s Monou před bezmála patnácti lety si říkal, že se odstěhuje na venkov a opustí byt v ulici Mariagatan, v jehož zdech sedí tolik krušných vzpomínek. Pokaždé, když se večer vracel domů po nějakém bezúspěšném pracovním dni, mu ten byt připomněl, že tu kdysi bydlel s rodinou. Nábytek na něj zíral s němou výčitkou.

Nikdy se nesmířil s myšlenkou, že právě tady by měl žít, dokud nezestárne natolik, že už se třeba o sebe nedokáže sám postarat. Sice mu ještě nebylo ani šedesát, ale stejně čím dál častěji vzpomínal na osamělé stáří svého otce a bylo mu jasné, že takhle dopadnout nechce. Dost na tom, že vídal ráno při holení v zrcadle svůj obličej a pozoroval, jak se otci víc a víc podobá. V mládí měl rysy tváře spíš po matce. Ale teď jako by si ho otec postupně přebíral, jako běžec, který dlouho zaostával, a najednou se pomalu propracovává vpřed, jak se blíží neviditelná cílová páska.

Wallanderova představa o životě byla celkem prostá. Nechtěl skončit jako zatrpklý samotář, který stárne v osamění a navštěvuje ho jen dcera a možná některý z bývalých kolegů, který si vzpomene, že je důchodce ještě naživu. Nedělal si povznášející náboženské naděje, že snad na druhé straně temné řeky cosi čeká. Je tam stejná tma, z jaké kdysi na tenhle svět přišel. Než oslavil padesátku, měl v sobě neurčitý strach ze smrti, byla to jeho osobní mantra: že *bude mrtvý tak dlouho*. Viděl v životě příliš mnoho mrtvých. V jejich němých obličejích se nezračilo nic, co by svědčilo o tom, že jejich duše odešla do nebe. Jako mnoho policistů i on byl svědkem veškerých možných způsobů smrti. Při nějaké příležitosti, krátce poté, co dostal k padesátinám na policejní stanici dort a nádavkem nicneříkající proslov policejní ředitelky Lizy Holgerssonové proložený standardními frázemi, si koupil

zápisník a na jeho stránkách začal z paměti vyvolávat všechny mrtvé, na které v životě narazil. Byla to morbidní činnost a sám nechápal, co ho k tomu vede. Když se dostal k desátému sebevrahovi, kterým byl jakýsi závislý čtyřicátník potýkající se prakticky se všemi myslitelnými problémy, vzdal to. Ten muž se oběsil na půdě zbořeniny, kde přespával. Jmenoval se Welin a oběsil se takovým způsobem, aby si zlomil vaz a nehrozilo, že se pomalu udusí. Patolog Wallanderovi potvrdil, že to chlápkovi vyšlo. Posloužil sám sobě jako zdatný popravčí. Po téhle vzpomínce nechal Wallander sebevraždy plavat a místo toho jako padlý na hlavu věnoval několik hodin vzpomínání na mrtvé děti a mladistvé. Toho pak taky nechal, bylo to příliš ohavné. Později se ho zmocnil stud a zápisník spálil, jako by se v něm zabýval něčím zvráceným a zakázaným. V jádru byl vlastně veselý člověk. Jen bylo zapotřebí dát téhle stránce jeho povahy šanci.

Jenže smrt mu byla neustálým společníkem. Sám ve službě několikrát způsobil smrt člověka, ale povinné vyšetřování následně nikdy nevedlo k obvinění z nepřiměřeného násilí.

Dva zabítí lidé, to byl jeho vlastní kříž, který s sebou vláčel. Snad se nesmál tak často, ale bylo to způsobeno tím, čím si musel projít.

Jednoho dne nicméně udělal konečné rozhodnutí. Předcházel mu rozhovor s jedním zemědělcem kvůli závažnému případu loupeže. Bylo to kousek od Löderupu, nedaleko domu, kde kdysi žil jeho otec. Na cestě zpátky do Ystadu si všiml cedule realitní kanceláře, která ukazovala na menší štěrkovou cestu, kde stál dům na prodej. Rozhodnutí přišlo zničehonic. Wallander zabrzdil, otočil auto a dojel k nabízenému domu. Nemusel ani vystoupit z vozu, hned mu bylo jasné, že tahle nemovitost potřebuje rekonstrukci. Původně to byla hrázděná usedlost ve tvaru písmene U. Teď bylo jedno křídlo pryč, nejspíš shořelo. Wallander stavení obešel. Bylo to zkraje podzimu. Ještě teď si vybavil šňůru stěhovavých ptáků mířících na jih, letěli v řadě přímo nad jeho hlavou.

Nakoukl do oken a zaznamenal, že důkladnou revizi bude potřebovat jen střecha. Výhled od domu byl ohromující, v dálce se mihotalo moře a snad zahlédl i trajekt na cestě z Polska do Ystadu. To odpoledne v září 2003 se do toho osamělého domu na první pohled zamiloval.

Vyrazil odtud rovnou za realitním makléřem do Ystadu. Cena byla přiměřená, stačila by na ni půjčka, kterou by zvládl splatit. Hned druhý den přijel i s makléřem. Mladý muž zodpovědný za prodej domu mluvil strojeně a vypadal, že je duchem zcela nepřítomný. Nemovitost naposledy vlastnil mladý pár. Manželé se přistěhovali ze Stockholmu, jenže se prakticky hned poté rozhodli pro rozvod, ani nestihli dům zařídit nábytkem. Ale ve zdech prázdného domu se neukrývalo nic, co by Wallandera děsilo. A to nejdůležitější bylo zřejmé na první pohled; mohl se nastěhovat okamžitě. Střecha ještě pár let vydrží. Jen bude nutné v některých místnostech vymalovat, možná vyměnit vanu a eventuálně koupit nový sporák. Kotel na vytápění byl ale maximálně patnáct let starý a rozvodby a elektrika jakbysmet.

Než odtamtud odjeli, zeptal se Wallander, jestli jsou ještě nějakí další zájemci. Jeden tu je, přitakal makléř a nasadil ustaraný výraz, jako by si přál, aby dům získal právě Wallander, ovšem s tichým varovným podtónem, že se musí rozhodnout okamžitě. Wallander nicméně nehodlal kupovat zajíce v pytli. Bratr jednoho jeho kolegy z práce dělal kolaudace a Wallanderovi se podařilo domluvit s ním prohlídku domu hned na další den. Odborník neobjevil žádné další nedostatky. Tentýž den zašel Wallander do své banky, kde mu sdělili, že mu jako důvěryhodnému klientovi částku potřebnou ke koupi půjčí. Během let v Ystadu si bez konkrétního úmyslu, leč pravidelně spořil. To mu stačilo na nutný vklad hotovosti.

Večer si sedl k jídelnímu stolu a udělal si důkladný ekonomický propočít. Svým způsobem mu to přišlo jako slavnostní situace. O půlnoci se rozhodl. Ten dům, který dostal dramatické jméno Na Černém návrší, koupí. Navzdory pozdní hodině zavola-

své dceři Lindě. Bydlela v nově postavené čtvrti u výjezdu směrem na Malmö. Ještě nespala.

„Přijed,“ vyhrkl vzrušeně. „Mám novinky.“

„Uprostřed noci?“

„Stejně máš zítra volno.“

Před několika lety mu Linda během procházky po pláži Mossby pověděla, že se rozhodla kráčet v jeho stopách. Překvapilo ho to. Vzápětí si uvědomil, že mu to udělalo radost. Jako by tím dala nový smysl všem těm rokům, kdy sám pracoval u policie. Když dodělala školu, nastoupila v Ystadu. V prvních měsících bydlela u něho doma v Mariagatan. To už taková sláva nebyla, starého psa novým kouskům nenaučíš. Navíc ji tak docela nedokázal brát jako dospělého člověka. Jejich vztah zachránil gong, který oznámil, že si sehnala vlastní byt.

Ten večer jí řekl, co má v plánu. Druhý den se s ním jela na nemovitost podívat a bez váhání prohlásila, že je to dům přesně pro něj. Tenhle ať si koupí, na konci štěrkové cesty, na vršku mírného kopce s výhledem na moře.

„Bude ti tu strašit děda,“ řekla mu. „Ale nemusíš se bát. Bude to takový strážný duch.“

Chvilé, kdy Wallander podepsal kupní smlouvu a sevřel v ruce těžký svazek klíčů, patřila k velkým a šťastným okamžikům jeho života. Prvního listopadu se nastěhoval. Vymaloval předtím dva pokoje, ale nový sporák si nekoupil. Ulici Mariagatan opustil bez sebemenších pochyb, jestli dělá dobře. V den, kdy překročil práh, zuřila kolem jeho nového domu prudká jihovýchodní bouře.

Hned první večer v té slotě vypadl proud. Najednou Wallandera v novém domově obklopila tma jako v ranci. Do nosných trámů se opíral víchr a Wallander si všiml, že v jednom místě dovnitř zatéká. Ale ničeho nelitoval. Tady je jeho místo.

Venku na dvoře stála psí bouda. Už od dětství Wallander toužil mít psa. Před třináctými narozeninami se už vzdal veškeré

naděje, a právě tenkrát ho od rodičů dostal jako dárek. Toho pejska miloval nadevše. Později si říkal, že právě fenka Saga ho vlastně naučila, co je to láska. Ve třech letech Sagu přejel nákladák. Takovou bolest a šok v životě předtím nezažil. Ještě teď si snadno vybavil tehdejší změť pocitů, přestože od té doby uplynulo víc než čtyřicet let. *Smrt udeřila*, pomyslel si. A má mocnou a nemilosrdnou pěst.

O dva týdny později si pořídil psa, štěně černého labradora. Nebyl to úplně čistokrevný pejsek, ale i tak měl podle majitele výborné předpoklady. Wallander se už předem rozhodl, že mu dá jméno Jussi, podle švédského tenora a svého velkého hrdiny.

Na začátku prosince pozval kolegy z práce na oslavu nového bydlení. Večer zase vypadl proud, ale tentokrát byl připravený a měl po ruce svíčky a dvě staré petrolejky, které zdědil po otci. Ani ne za hodinu se zase rozsvítilo. Wallander si říkal, že tenhle večer si musí zapamatovat. Ještě není tak starý, aby nemohl změnit život. Ještě má přátele, nejsou to jen kolegové, kteří přišli z nějakého pochybného pocitu povinnosti.

Pozdě v noci odjeli poslední hosté a Wallander šel vyvenčit Jussiho. V ruce měl baterku, aby potmě nezakopl. Nebyl střízlivý a místní pole, která se v létě rozzáří žlutou řepkou, lemovala spousta skrytých příkopů. Pustil Jussiho z vodítka a ten zmizel ve tmě. Obloha byla studená a jasná, vítr se utišil. V dálce na obzoru zahlédl světlá trajektů. Došel jsem až sem, pomyslel si. Odvážil jsem se odejít, dokonce jsem si pořídil psa. Teď jde jen o to, kam dál?

Ze tmy se jako neslyšný stín vrátil Jussi. Ale odpověď na otázku, kterou Wallander vyslal do noční temnoty, v tlamě nenesl.

Téměř o čtyři roky později, na počátku roku 2007, se Wallanderovi zdál sen právě o té noci po večírku v jeho novém domě. Ta otázka pořád visí ve vzduchu, pomyslel si, když se vzbudil. Uplynuly čtyři roky a já pořád ještě nevím, kam směřuju.

Bylo úterý po svátku Tří králů. V noci předtím se přes jižní Skåne přehnalá krátká sněhová bouře a zmizela nad Baltským mořem. Příjezdovou cestu k domu zavál sníh. Už krátce po šesté ráno Wallander venku odhraboval závěje a Jussi na bílé mezi dychtivě pátral po zaječích stopách. Wallander byl ten den dopoledne objednaný k lékaři na kontrolu cukru v krvi. Už to bylo přes deset let, co mu našli cukrovku. Zpočátku stačilo udržovat přiměřenou hladinu cukru změnou jídelničky, dostatkem pohybu a léky. Ale před pár lety si Wallander začal píchat injekce.

Po návštěvě lékaře měl v práci pokračovat ve vyšetřování, které ho plně zaměstnávalo už od začátku prosince. Lupiči ukradli velké množství zbraní a při loupeži těžce zranili staršího obchodníka se zbraněmi a jeho manželku. Muž zůstal stále v umělém spánku a byl v ohrožení života. Žena byla při vědomí, ale po útoku oslepla na jedno oko a měla prasklou lebeční kost. Wallander dorazil na místo činu, do domu ležícího zhruba deset kilometrů severně od Ystadu, jako jeden z prvních. Zuřivé násilí, kterému byli staří manželé vystaveni, jím otřásl. Lupiči je ztloukli do bezvědomí, svázali provazem a nechali je v jejich krásném domě s velkou zahradou napospas smrti.

Muž se jmenoval Olof Hansson a obchod se zbraněmi provozoval z domova. Živnost převzal po otci a věnoval se jí spolu s manželkou Hannou. Specializovali se na revolvery a pistole, většinou se jednalo o sběratelské kousky. Zloději se na loupež dobře připravili. Wallander a státní zástupce Erik Petrén si ještě s dalšími vyšetřovateli ze skupiny vyčleněné pro pátrání prošli záznamy z bezpečnostních kamer. Napočítali pět osob, všichni měli masky. Jedna z kamer zachytila okamžik, kdy Olof Hansson dostal zásah dřevěnou palicí do temene hlavy. Pokojem se ozvalo přidušené zasténání.

Wallander se ve vzpomínkách vrátil k jiné starší manželské dvojici, kterou před téměř dvaceti lety zavraždili v Lenarpu. Ve Wallanderově mentálním archivu patřilo vyšetřování toho zlo-

činu k nejintenzivnějším, jaká měl za všechna léta v Ystadu na starost. Ten zločin spáchali dva uprchlíci, kteří žádali ve Švédsku o azyl. Všimli si, že si starý zemědělec v pobočce banky vybral velkou částku. Jako by se to teď Wallanderovi celé před očima odehrávalo znovu, opakovaná hrůza. Dávné události se promísily s jeho současným případem. Bestiální násilí a brutalita, která ho teď děsila stejně jako tenkrát.

Na zadržení pachatelů pracovali už přes měsíc. V prvních týdnech se neměli naprosto čeho chytit, chyběl sebemenší podnět či stopa. I když fakt, že útok byl pečlivě naplánovaný, představoval pro Wallandera stopu sám o sobě. S největší pravděpodobností byli pachatelé už v minulosti trestaní. Když se naskytla příležitost, zajel Wallander do Hässleholmu. Jel si tam promluvit s jakýmsi Runem Berglundem. Sešli se pod rouškou večerního šera u sportovního areálu. Berglund měl za sebou zlodějskou minulost a dvakrát ho odsoudili za těžké ublížení na zdraví. Pak najednou došel spasení a ke všeobecnému úžasu zlodějskou kariéru opravdu pověsil na hřebík. Ale přestože už se trestnou činností nezabýval, měl pořád spoustu kontaktů. Wallander si ho kdysi vypůjčil jako informátora od jednoho kriminalisty z Malmö a od té doby se čas od času ozval, když něco potřeboval. Cena byla po každé stejná, dvě stokoruny do kostelní pokladničky. Berglund pracoval od sedmi do čtyř v pneuservisu a veškerý volný čas věnoval svobodné církvi, kde našel Ježíše. Nebo to bylo obráceně a Ježíš našel jeho? Wallander nikdy nezapochoyboval, že stokoruny končí tam, kde mají.

Když vysvětlil, o co tentokrát jde, Berglunda to nepřekvapilo. Krádež zbraní u Ystadu se hojně propírala v médiích. Berglund měl za to, že by to mohla být práce na objednávku ze zahraničí. Olof Hansson měl sice v domě instalovaný rozsáhlý bezpečnostní systém, ale proti tomu, co se dalo vidět na kontinentu, to byl slabý odvar. Takže pro dostatečně schopné zloděje mohl být Hanssonův dům jednodušší volba než nějaký cíl v zahraničí. Berglund slíbil, že pokud něco zjistí, ozve se. A opravdu

Wallanderovi den před Štědrým večerem zavolal a dal mu tip na smíšený gang Švédů a najatých Poláků.

Na Štědrý večer Olof Hansson zemřel. Tím se zločin překlaskoval z těžkého ublížení na zdraví ve vraždu. Na případu s Wallanderem pracovaly především dvě policistky, Ann-Louise Edenmanová, která k nim přišla z Lundu, a Kristina Magnussonová. Ta se stejně jako kdysi Wallander do Ystadu přestěhovala z Malmö. Aniž by o tom někdo rozhodl, vyšetřování vedl Wallander. Občas si vzpomněl, jaké to bývalo, když byl jeho nejbližším nadřízeným zkušený komisař Rydberg. To bylo v začátcích jeho služby v Ystadu. Pak dostal Rydberg rakovinu a zemřel. Wallander ho celé ty roky postrádal a v určitých obdobích na něj myslel téměř denně. Čas od času zašel s květinou k jeho hrobu, to když se potýkal s nějakým obtížným případem. Stál před prostým náhrobním kamenem vsazeným do země a ptal se sám sebe, co by asi udělal Rydberg. A občas ho napadlo, jestli si třeba Edenmanová nebo Magnussonová někdy v budoucnu položí otázku, co by v jejich situaci udělal Wallander.

Netušil. A vlastně to ani vědět nechtěl.

Dvanáctého ledna se v jediném okamžiku převrátil Wallanderovi život naruby. Nejprve nastal průlom ve vyšetřování. Do jeho kanceláře vpadla jako velká voda Kristina Magnussonová. Wallander zrovna procházel veškerá hlášení o krádeži zbraní, která poslala státní kriminálka. Z výrazu její tváře pochopil, že se něco stalo. Poznával v tom sám sebe. I on ještě pořád občas vtrhl kolegům do kanceláře, když měl důležité novinky.

„Hanna Hanssonová promluvila,“ vyhrkla. „Začíná si vzpomínat.“

„Co řekla?“

„Minimálně dva z těch mužů poznala.“

„Měli snad masky, nebo ne?“

„Prý je poznala po hlase. Už u nich v obchodě jednou byli.“

„Bez masek?“

Kristina Magnussonová přikývla. Wallanderovi okamžitě došlo, co by to mohlo znamenat.

„Takže jsou na záznamu z bezpečnostní kamery?“

„Není to vyloučené.“

Wallander tu informaci zvažoval.

„Jsi si jistá, že se neplete?“

„Dělá dojem, že to má v hlavě v pořádku. A vůbec nezaváhala.“

„Ví, že její manžel umřel?“

„Ne. Obě dcery jsou v nemocnici, ale doktoři je požádali, ať jí o otcově smrti neříkají.“

Wallander pochybovačně zavrtěl hlavou.

„Jestli to má v hlavě v pořádku, jak říkáš, tak už to ví. Její dcery to mají napsané v očích.“

„Takže podle tebe jí to můžeme říct?“

Wallander vstal ze židle.

„Já jenom, abysme se nenechali zmást. Došlo jí, že umřel. Jak dlouho byli svoji? Čtyřicet sedm let? Teď dáme dohromady všechny lidi, co tu máme, a začneme procházet záznamy z těch kamer.“

Wallander vyšel na chodbu pár kroků za Kristinou, rád ji tajně zezadu pozoroval. Vtom mu v kanceláři zazvonil telefon. Zaváhal, jestli ho má nechat být, ale pak se otočil a vrátil se. Volala mu Linda. Na Štědrý den pracovala a měla nezvykle napilno, v Ystadu došlo k bezpočtu rodinných hádek a případů násilí. Teď měla pár dní volno.

„Máš chvílku?“

„Ani ne. Možná se konečně dostáváme k identifikaci těch zločejů zbrani.“

„Musíme se sejít.“

Wallander slyšel v jejím hlase napětí. Znepokojilo ho to, jako pokaždé, když měl pocit, že se jí něco přihodilo.

„Je to něco vážného?“

„Ne, ne.“

„Můžeme se sejít v jednu.“

„Tak na pláži Mossby?“

Wallanderovi přišlo, že si snad dělá legraci.

„Mám si vzít plavky?“

„Myslím to vážně. Pláž Mossby. Ale koupat se nebudem.“

„Co tam v tom vichru a zimě budeme dělat?“

„Čekám tam v jednu hodinu. A ty dorazíš taky.“

Než stihl položit další otázku, zavěsila. Co mu může chtít? Zůstal stát a přemýšlel, ale nic ho nenapadlo. Pak zamířil do zasedačky s nejlepší televizí a dvě hodiny s ostatními procházel záznamy z bezpečnostních kamer u Hanssonových. Když se přiblížilo půl jedné, měli ještě víc než dobrou polovinu záznamů před sebou. Wallander se zvedl a prohlásil, že by mohli pokračovat po druhé hodině. Nato mu Martinsson, který s ním v Ystadu pracoval skoro nejdéle, věnoval překvapený pohled.

„Necháme toho uprostřed práce? Copak tys někdy dodržel pauzu na oběd?“

„Nejdu se najíst. Mám nějakou schůzku.“

Vyšel z místnosti a pomyslel si, že nasadil zbytečně ostrý tón. S Martinssonem nebyli jen kolegové, ale i přátelé. Když tenkrát Wallander pořádal svůj večírek v novém obydlí, řeč na počest domu, hostitele a jeho psa držel právě Martinsson. Jsme jako stará snaživá dvojka, říkal si na odchodu z policejní stanice. Stará dvojka, která se vzájemně hašteří, ale spíš proto, abychom se udrželi ve formě.

Došel ke svému peugeotu, se kterým jezdil poslední čtyři roky, a vyrazil. Kolikrát už jsem touhle cestou jel? A kolikrát tudy ještě pojedu? Při čekání na zelenou se mu vybavilo vyprávění jeho otce o bratranci, kterého Wallander nikdy nepoznal. Bratranec pendloval s trajektem mezi ostrůvky stockholmských šér, kraťoučká plavba netrvala déle než pět minut, rok za rokem stejná trasa. Jednoho dne mu přeskočilo. Trajekt byl naložený auty, pozdní říjnové odpoledne. Bratraněk zničehonic otočil kurz a namířil si to přímo na otevřené moře. Později tvrdil, že nafta v nádrži by stačila na to, aby se s trajektem dostal až do některé z pobaltských zemí. To bylo ale jediné, co z něj vypadlo, když ho

konečně přemohli našťvaní řidiči a zalarmovaná pobřežní stráž, která nasměrovala trajekt na původní kurz. Bratranec nikdy nevysvětlil, proč to udělal.

Wallandera napadlo, že mu svým způsobem rozumí.

Po nebi se honily osamocené mraky a Wallander mířil podél pobřeží na západ. Bočním okénkem zahlédl temná mračna kupící se na obzoru. Už ráno v rádiu slyšel, že k večeru má zase sněžit. Těsně před odbočkou na Marsvinsholm ho předjela motorka. Motorkář zamával a Wallander si pomyslel, že tohle je jedna z věcí, které ho děsí nejvíc; že se Linda na motorce jednou někde vybourá. Dokud k němu před několika lety nevjela na dvůr se zbrusu novým nablýskaným Harley-Davidsonem, neměl o její zálibě ani ponětí. Jakmile si sundala helmu, obořil se na ni, jestli se náhodou nezbláznila.

„Nevíš, o čem všem sním,“ odbyla ho celá šťastná se širokým úsměvem. „Zrovna tak, jako já určitě nevím o všech tvých snech.“

„Rozhodně nesním o motorce.“

„Škoda. Mohli jsme jezdit spolu.“

Zkusil všechno, co se dalo, dokonce jí prosebným tónem sliboval, že pokud tu motorku prodá, koupí jí auto a bude jí platit benzin. Linda ale odmítla a jemu bylo jasné, že tenhle boj prohrál. Paličatost zdědila po něm a ten motocykl jí nerozmluví, ani kdyby do ní hučel sebevíc.

Po prázdném parkovišti u Mossby se proháněl víchr. Linda stála na vršku písečné duny se sundanou helmou a vlasy jí ve větru vlály. Wallander na parkovišti vypnul motor, zůstal sedět a pozoroval svou dceru v černé kožené kombinéze a drahých botách, které si nechala ušít v jedné kalifornské továrně a dala za ně skoro celý měsíční plat. Kdysi to byla malá holčička, sedávala mi na klíně a já byl její největší hrdina, pomyslel si. Teď je jí šestatřicet let, dělá u policie jako já, je bystrá a srdečně se směje. Co víc si přát?

Vylezl z auta do vichřice a proboujel se měkkým pískem až k ní. Usmála se na něj.

„Tady se něco stalo,“ řekla. „Pamatuješ se na to?“
„Prozradilas mi, že se chceš dát k policii. Právě tady.“
„Myslím něco jiného.“

Wallanderovi došlo, na co naráží.

„Přišel sem nafukovací člun a v něm dvě mrtvoly,“ přitakal.
„Už je to tak dávno, že si ani nevybavím, ve kterém roce to přesně bylo. Skoro jako by se to stalo v nějakém jiném světě.“

„Vyprávěj mi o něm.“

„Ale proto jsi mě sem asi netáhla, ne?“

„Vyprávěj mi to!“

Wallander máchl rukou směrem k moři.

„O těch zemích na druhé straně jsme nic moc nevěděli. Občas jsme dokonce předstírali, jako by ani neexistovaly. Pobaltské státy patřily k našim nejbližším sousedům, a vlastně jsme od nich byli odříznutí. A oni od nás. Jednoho dne sem připlul ten nafukovací člun a vyšetřování mě zavedlo až do lotyšské Rigy. Udělal jsem si návštěvu za železnou oponu, která už dneska neexistuje. Svět byl tenkrát jiný. Ani horší, ani lepší, prostě jiný.“

„Budu mít dítě,“ řekla Linda. „Jsem těhotná.“

Wallander zadržel dech, jako by nepochopil, co mu právě řekla. Pak zůstal civět na její břicho skryté pod koženým oblečením. Vyprskla smíchy.

„Ještě to samozřejmě není vidět. Jsem teprve ve druhém měsíci.“

Wallander si později vybavoval každý detail jejich schůzky, kdy mu Linda sdělila tu velkou novinu. Šli po pláži a choulili se před větrem. Odpovídala mu na všechno, co ho zajímalo. Na stanici se vrátil s hodinovým zpožděním a vyšetřování, na kterém zrovna pracovali, se mu prakticky vykouřilo z hlavy.

Tentýž den těsně před pátou, ještě než začalo sněžit, se jim podařilo získat snímky dvou mužů, kteří byli pravděpodobně zapletení do loupeže zbraní a brutální vraždy. Wallander vyslovil to, co bylo všem jasné, že právě udělali velký krok k vyřešení případu.

Když schůze skončila a všichni si skládali papíry a desky, pocítil téměř neodolatelnou chuť říct nahlas, jaké ohromné štěstí ho potkalo.

Ale samozřejmě to neudělal.

Tohle zkrátka nebylo nic pro něj. Nepřipustil si kolegy k tělu. Nikdy.

2

Třicátého srpna 2007 krátce po druhé hodině odpolední porodila Linda v ystadské nemocnici dceru, první vnouče Kurta Wallandera. Porod proběhl normálně, navíc přesně v termínu, v den, který určila Lindina porodní asistentka. Wallander si prozíravě vzal už předtím dovolenou a strávil ten den mícháním betonové směsi, aby zatřel trhliny ve zdi pod střešou verandy vedle vchodových dveří. Moc se mu to nedařilo, ale aspoň se nějak zabavil. Když zazvonil telefon a on se dozvěděl, že si může začít říkat děda, rozplakal se. City ho úplně převálcovaly a na okamžik se tomu nedokázal vůbec bránit.

Nevolala Linda, ale otec dítěte, finančník Hans von Enke. Wallander před ním nechtěl vypadat jako citlivka, a tak chvatně poděkoval za zprávu, požádal ho, ať Lindu pozdravuje, a zavěsil.

Pak si vyšel s Jussim na dlouhou procházku. Nad Skåne se ještě drželo teplo končícího léta, předchozí noc byla bouřka a po dešti se pročistil vzduch, krásně se dýchalo. Wallander si konečně mohl přiznat, že vlastně nesčetněkrát dumal nad tím, proč Linda nikdy dřív neprojevila touhu po dětech. Bylo jí třicet sedm let a podle něj to byl věk, kdy už je na mateřství pozdě. Mona byla mnohem mladší, když se narodila Linda. Wallander sledoval dceřiny vztahy z uctivé vzdálenosti. Někteří její partneři se mu líbili víc, jiní míň. V jednom případě byl přesvědčený, že konečně našla toho pravého, ale pak se najednou ze dne na den rozešli a Linda tátovi nikdy nevysvětlila proč. Měli sice blízký vztah, ale o některých věcech nemluvili ani v těch nejdůvěrnějších chvílích. Právě téma děti patřilo mezi neviditelná a nedotknutelná tabu.

Tehdy na větrné pláži v Mossby mu poprvé pověděla o muži, se kterým dítě čeká. Jeho existence byla pro něj překvapením. Měl za to, že zrovna žádný vážný vztah nemá. To se ovšem mýlil, a tak jen žasl, když mu to vyprávěla.

S Hansem von Enkem se seznámila v Kodani, když byli u společných přátel na večeři při příležitosti jejich zasnub. Hans pocházel ze Stockholmu, ale poslední dva roky žil v Kodani, pracoval tam pro jednu investiční společnost, která se zabývala především budováním hedgeových fondů. Lindě připadal nafoukaný a štvál ji. Poměrně prudce zareagovala s tím, že ona je jen obyčejná policajtko s mizerným platem a nemá ani páru, co to ten hedgeový fond vlastně je. Vyslovuje to vůbec správně? Skončilo to dlouhou noční procházkou po Kodani. Domluvili se na další schůzce. Hans von Enke byl o dva roky mladší a taky ještě neměl děti. Neřekli to nahlas, ale hned od začátku jejich vztahu měli oba naprosto jasno, že se o miminko pokusí.

Dva dny poté, co tátovi tu velkou novinu oznámila, přivedla Linda muže, s nímž se rozhodla žít, k Wallanderovi domů. Hans von Enke byl vysoký a hubený, měl řídké vlasy a pronikavé, blanžkytně modré oči. Wallander v jeho společnosti okamžitě znejistěl, jeho způsob vyjadřování mu byl cizí a přemítal, co na něm Lindu tak přitahuje. Když mu řekla, že má plat třikrát vyšší, než je ten Wallanderův, a navíc má každoročně nárok na odměny, které můžou dosahovat až k milionu, trpce si pomyslel, že holku zlákal peníze. Hrozně ho to popudilo, a když se s Lindou příště viděl, bez okolků se jí na to zeptal. Seděli v jedné ystadské kavárně. Linda se rozzuřila, vzteky po něm mrskla skořicovou bulku a odešla. Dohonil ji na ulici a omluvil se. Ne, nejde o peníze, vysvětlila. Je to velká a upřímná láska, nikdy předtím nic takového nezažila.

Wallander si řekl, že musí být ke svému budoucímu zeti vřeljší. Za pomoci internetu a bankovního úředníka v Ystadu, který normálně vyřizoval jeho skromné finanční záležitosti, si zjistil o zeťově společnosti, co se dalo, a poučil se o hedgeových fondech a dalších principech, jež mají tvořit základ činnosti moderní investiční společnosti. Přijal Hansovo pozvání do Kodaně a prohlédl si nákladné kancelářské prostory u Kulaté věže, kde

společnost sídlila. Pak ho Hans vzal na oběd, a když se Wallander vracel do Ystadu, pocit méněcennosti, který měl při prvním setkání, už ho netrápil. Z auta zatelefonoval Lindě a řekl jí, že se mu její vyvolený začíná zamlouvat.

„Má jednu chybu,“ prohlásila Linda. „Málo vlasů. Ale jinak je to fajn chlap.“

„Těším se, až mu ukážu, kde pracuju já.“

„Už se stalo. Byl se tam kouknout minulý týden. On ti to nikdo neřekl?“

Samozřejmě že mu nikdo nic neřekl. Večer si sedl k jídelnímu stolu a s tužkou v ruce počítal, kolik Hans von Enke ročně vydělá. Nad výslednou cifrou zalapal po dechu. Opět pocítil letmou ne-libost. On sám po všech těch letech vydělával měsíčně necelých čtyřicet tisíc. Sám to považoval za vysoký plat. Ale on si Hans-e brát nebude, to Linda. Peníze budou její štěstí, nebo taky ne, jemu do toho nic není.

V březnu se Linda s Hansem nastěhovali do velké vily u Ryds-gardu, kterou Hans koupil. On denně dojížděl do Kodaně a Linda jezdila do práce jako obvykle. Když se zabydleli, pozvala Linda tátu na večeři, navrhla následující sobotu. Ten den měli přijet Hansovi rodiče a pochopitelně se chtěli s Lindiným otcem seznámit.

„Mluvila jsem s mámou,“ řekla.

„Přijede taky?“

„Ne.“

„Proč ne?“

Linda pokrčila rameny.

„Zřejmě je nemocná.“

„A co jí je?“

Linda se na otce dlouho dívala, než odpověděla.

„Moc alkoholu. Myslím, že teď pije víc než kdy předtím.“

„To jsem nevěděl.“

„Ty toho nevíš.“

Wallander pozvání na večeri spojenou se setkáním s Hansovými rodiči samozřejmě přijal. Otec Håkan von Enke byl původním povoláním námořní kapitán a velel jak ponorkám, tak lodím, jejichž úkolem bylo ponorky stíhat. Linda měla navíc dojem, i když si tím nebyla úplně jistá, že býval členem operačního štábu, který rozhodoval o ostrém útoku na nepřítele. Hansova matka se jmenovala Louisa, a než šla do penze, učila jazyky. Sourozence Hans neměl, byl jedináček.

„Nejsem zvyklý se stýkat se šlechtou,“ řekl Wallander Lindě zasmušile, když domluvila.

„Jsou to normální lidi. Myslím, že si budete mít hodně co povídat.“

„O čem jako?“

„To se uvidí. Nebuď takový pesimista.“

„Nejsem pesimista! Jenom se ptám.“

„V šest sedáme ke stolu. Přijď včas. A Jussiho nech doma. Jenom dělá rozruch.“

„Jussi je náhodou moc poslušný pes. Kolik jim je, těm rodičům?“

„Håkanovi je pětasedmdesát, Louisa je o pár let mladší. A mimochodem, Jussi vůbec neposlouchá, to bys měl vědět, když jsi ho nechal tak zvlčít. Aspoň že mě jsi docela vychoval.“

Než stihl Wallander něco říct, odešla. Pokusil se v sobě vykřesat jiskřičku vzteku nad tím, že dcera má vždycky poslední slovo, ale nějak mu to nešlo, a tak se sklónil zpátky nad svoje papíry.

V sobotu, kdy měl jet za Hansovými rodiči, ve Skåne mrholilo. Na to roční období to byl nezvykle mírný deštík. Ten den byl od časného rána v kanceláři a znovu, bůhví pokolikáté, procházel ty nejdůležitější části vyšetřovacího spisu týkajícího se vraždy obchodníka se zbraněmi a krádeže revolverů. Měli jistotu ohledně totožnosti pachatelů, ale chyběly jim důkazy. Nehoním se za klíčem, pomyslel si, honím se zatím jen za vzdáleným chrastěním svazku klíčů. Do tří hodin odpoledne přečetl polovinu obsáhlého spisu. Pak se rozhodl jet domů, aby si trochu zdříml, než se

před večerí hodí do gala. Linda mu řekla, že Hansovi rodiče jsou na její vkus někdy až moc formální, a taky proto navrhla, ať si vezme svůj nejlepší oblek.

„Mám jenom ten, co v něm chodím na pohřby,“ poznamenal Wallander. „Ale bílou kravatu bych si hádám brát neměl.“

„Nemusíš třeba chodit vůbec, jestli ti to přijde tak hrozný.“

„Jen jsem se pokusil o vtip.“

„To se ti teda nepovedlo. Máš nejmíň tři modré kravaty. Vem si jednu z nich.“

Když si pak o půlnoci bral taxi zpátky do Löderupu, pomyslel si, že večer byl mnohem příjemnější, než čekal. S námořním kapitánem i jeho ženou se dobře povídalo. Vždycky byl vůči cizím lidem nedůvěřivý, měl dojem, že jím budou víceméně pohrdat, protože je policajt. Ale u manželů von Enkeových žádné takové sklony nepozoroval. Naopak, zdálo se mu, že projevují o jeho práci skutečný zájem. Håkan von Enke měl kromě toho podobné názory jak na organizaci švédské policie, tak na nezmary při vyšetřování různých známých případů. On se ho zase mohl zeptat na ponorky, švédské námořní vojsko či právě probíhající utahování opasků ve švédské armádě a dostalo se mu erudovaných a navíc vtipných odpovědí. Louisa von Enkeová toho moc nenařekala, většinou se omezovala na přátelský úsměv a naslouchala rozhovoru u stolu.

Linda ho vyprovodila na dvůr až k brance, kam mělo přijet taxi. Držela ho pod paží a skláněla hlavu k jeho rameni. To dělala, jen když z něj měla radost.

„Takže jsem se choval ke tvé spokojenosti?“

„Byls lepší než kdy jindy. Když chceš, tak to umíš.“

„Umím co?“

„Chovat se hezky. A dokonce klást inteligentní otázky o věcech, které se netýkají policejní práce.“

„Líbili se mi. Ale o ní jsem se toho moc nedozvěděl.“

„O Louise? Ona už je taková. Není zrovna výřečná. Ale umí poslouchat líp než my všichni dohromady.“

„Na mě působila trochu tajnůstkářsky.“

Došli k cestě a stoupli si pod strom, aby se schovali před lehkým deštěm, který neustával celý večer.

„Neznám většího tajnůstkáře, než jsi ty,“ řekla Linda. „Léta jsem si myslela, že něco skrýváš. Ale zjistila jsem, že jen někteří tajnůstkáři opravdu něco skrývají.“

„A já to teda nejsem?“

„Neřekla bych. Mám pravdu?“

„Asi jo. I když někdy může mít člověk tajemství, o kterém třeba ani neví, ne?“

Temnotu prořízlo světlo taxíku. Byl to jeden z těch vozů podobných mikrobusem, poslední dobou jich taxislužby používaly čím dál víc.

„Tyhle autobusy nesnáším,“ brblal Wallander.

„Nerozvášňuj se. Zítřka ti tvoje auto přivezu.“

„Po desáté budu na stanici. Teď běž a zjisti, co si o mně myslí. Zítřka chci slyšet hlášení.“

Druhý den krátce před jedenáctou přijela jeho autem.

„Dobrý,“ řekla, jakmile vešla k němu do kanceláře, jako obvykle bez klepání.

„Jak *dobry*?“

„Líbil ses jim. Håkan použil legrační větu. Řekl: Tvůj otec je pro rodinu nevšední akvizicí.“

„Ani netuším, co to slovo znamená.“

Položila klíčky na stůl. Pospíchala, měli na programu výlet s nastávající tchyní a tchánem. Wallander vykoukl z okna. Mračna se začala protrhávat.

„Vezmete se?“ zeptal se, než zmizela ve dveřích.

„Oni na to docela tlačí. Byla bych ti vděčná, kdyby ses k nim nepřidával. Uvidíme, jak se k sobě budeme hodit.“

„Ale budete mít přece dítě.“

„Na to se hodíme. Ale žít spolu celý život, to je jiná věc.“

A byla pryč. Wallander naslouchal rychlým krokům, podpatky kozaček klapaly o podlahu. Neznám svou vlastní dceru, pomyslel

si. Kdysi jsem si myslel, že ji znám. Teď vidím, že toho o ní vím čím dál méně.

Stoupl si k oknu a díval se na starou vodárenskou věž, holuby, stromy, modré nebe probleskující zpoza řídnuoucích mraků. Zmocnil se ho obrovský neklid, pocit prázdnoty, která se kolem něj rozšiřuje. Nebo ho možná plní zevnitř. Jako by se celý nepozorovaně měnil v přesýpací hodiny, v nichž písek neslyšně a nenávratně odtéká. Pozoroval holuby a stromy, dokud úzkost nepovolila. Pak se vrátil ke stolu a tvrdošíjně pokračoval ve čtení zpráv, které se před ním kupily.

V polovině října, o sedm měsíců později, pokročil Wallander a jeho kolegové natolik, že mohli státního zástupce požádat o uvalení vazby na čtyři podezřelé. Dva z nich měli polské občanství a byli identifikováni na základě záznamů z bezpečnostní kamery v obchodě. Mimo to policie zajistila dostatek důkazů, aby mohla zasáhnout proti dvěma mužům z Göteborgu, kteří byli napojeni na organizovaný zločin provozovaný přistěhovalci z bývalé Jugoslávie. Wallander si znovu vzpomněl na brutální útok v Lenarpu před bezmála dvaceti lety. Když tehdy vyšlo najevo, že jsou za zločinem cizinci, vedlo to k rasistickým protiaktcím, mimo jiné i k útokům na uprchlické tábory, které vyvrcholily vraždou zcela nevinného člověka. Bylo to hrozné období.

Během vleklého a chvílemi bezúspěšného vyšetřování Wallander zjistil, že jeho dvě blízké spolupracovnice jsou velmi schopné. Jeho respekt vůči nim neustále narůstal a díky nim se mu vrátilo něco z dřívější energie, kterou jako by v posledních letech ztrácel. Obzvláště Kristina Magnussonová na něj udělala dojem svou bystrostí a umíněným přístupem. Kromě toho ji dál na chodbách policejní stanice potají okukoval.

V létě propustili Hannu Hanssonovou z nemocnice. Zůstala na jedno oko slepá a měla pochroumaná záda. Wallander mluvil při jedné příležitosti s její dcerou, která měla kousek od Hörby hřebčín.

„To oko už jí nikdo nevrátí,“ řekla dcera. „A bolestí v zádech ji doktoři sotva zbaví. Ale jedna věc je horší. Víte, co mám na mysli?“

„Že jí zemřel manžel.“

„To je samozřejmé, o tom nemusíme ani mluvit. Já myslím to, co se nahlas neřeklo.“

Wallander si marně lámal hlavu nad tím, jakou odpověď od něj žena očekává.

„Strach,“ odpověděla za něj dcera. „Začala se bát cizích lidí. Má strach jít ven, strach jít spát, strach zůstat sama. Jak se léčí tohle? A jak za to viníky potrestat?“

„Dobrý prokurátor soud přesvědčí, že jde o velmi těžký zločin,“ řekl Wallander.

Dcera potřásla hlavou. Pochybovala o tom, a Wallander ostatně taky. Váhavost švédských soudů při rozhodování o závažnosti zločinu ho často nepříjemně překvapila.

„Prostě je chyťte,“ řekla, než od něj z kanceláře odešla. „Nedovolte, aby jim to prošlo.“

Wallander si vzal úvodní výsledky dvou zadržených Poláků na starost osobně. Byli mladí, mohlo jim být jen něco málo přes dvacet. Sledovali ho s jízlivým výrazem ve tváři a prostřednictvím tlumočnicka se vyjádřili, že s krádeží zbraní nemají nic společného, dokonce v té době ani nebyli ve Švédsku, a na jeho další otázky nehodlají odpovídat. Ale Wallander se nenechal vyvést z míry a zachoval klid, přestože se musel přemáhat, aby jim nevrazil pár facek. Postupem času se mu podařilo jednoho z nich zlomit a Polák jednoho listopadového dne začal mluvit. Pak už to šlo ráz na ráz. V bytě ve Staffanstorpu policie při zátahu objevila víc než polovinu ukradených zbraní. Při akci na předměstí Stockholmu se našly další čtyři zbraně. V prosinci byl zahájen soudní proces. Tou dobou už z ukradených zbraní chyběly jen tři. Ráno v den zahájení procesu Wallander svolal svůj tým do zasedací místnosti na kávu a sladké pečivo. Původně chtěl říct několik pochvalných slov, ale pak se zarazil a mluvili hlavně o zvyšování

platů a o tom, jak je všechny irituje policejní prezidium se svými věčnými reorganizacemi a vymýšlením priorit.

Vánoce slavil Wallander u Lindy. Pozoroval svou vnučku, která ještě nedostala jméno, a naplňoval ho úžas a tichá radost. Linda tvrdila, že je mu podobná, zvlášť oči má po něm, ale Wallander žádnou podobu neviděl, ať se díval, jak se díval.

„Holčička by měla mít jméno,“ řekl, když na Štědrý večer se dělali a popíjeli víno.

„To přijde,“ odpověděla Linda.

„Myslíme si, že se to jméno jednoho dne přihlásí samo,“ přidal se Hans.

„Proč se jmenuju Linda?“ zeptala se najednou. „Kde se to jméno vzalo?“

„To já,“ odpověděl Wallander. „Mona ti chtěla dát jiné jméno, už si nevzpomínám jaké. Ale pro mě jsi byla od samého začátku Linda. Tvůj děda to viděl jinak, podle něj jsi měla být Venus.“

„Venus?“

„Vždyť víš, občas to neměl v hlavě v pořádku. Tobě se tvoje jméno nelíbí?“

„Mám hezké jméno,“ ohradila se. „A ty nemusíš mít starost. Jestli se vezmeme, nechám si svoje příjmení. Nebude žádná Linda von Enkeová.“

„Možná bych se mohl přejmenovat na Wallandera,“ navrhl Hans. „Ale myslím, že rodiče by to asi našťvalo.“

V týdnu mezi svátky si Wallander dělal pořádek v papírech, které se mu za celý rok nashromáždily. Tenhle zvyk si vypěstoval už před lety, na konci roku udělat místo pro ten nadcházející. Zkraje ledna měl padnout rozsudek v případě krádeže zbraní. Wallander mluvil se státním zástupcem, který pro obžalované požadoval nejvyšší možný trest. Obhájci toho v rukou moc neměli. Pokud se Wallander ještě setká s dcerou Hanny Hanssonové, bude se jí moct podívat do očí.

Dopadlo to, jak čekal. Soudci byli přísní. Poláci, kteří měli na svědomí vraždu a ublížení na zdraví, dostali osm let za mřížemi. Wallander byl přesvědčený, že odvolání k soudu druhého stupně nepovede k nějakému výraznému zmírnění trestu.

Ten den, kdy soud vynesl rozsudek, se Wallander rozhodl strávit večer doma a pustit si nějaký film. Investoval totiž do satelitu, a měl tak přístup k přehršlí televizních kanálů. Z práce si vzal služební pistoli, aby ji doma vyčistil. Trochu zanedbával cvičnou střelbu a věděl, že nejpozději začátkem února musí na střelnici zajít. Na stole měl ještě nějaké resty, ale žádné akutní vyšetřování teď na krku neměl. Chce to využít příležitost, pomyslel si. Dneska si pustím film, zítra už může být pozdě.

Ale když dorazil domů a vyvenčil Jussiho, přepadl ho náhlý neklid. Občas se ve svém domě uprostřed prázdných polí cítil opuštěný a odhozený. Jako vrak, napadalo ho. Uvízl jsem na mělčině v hnědé hlíně. Neklid ho většinou brzy opustil. Ale zrovna ten večer se ho úporně držel.

Sedl si v kuchyni, rozložil si na desku stolu staré noviny a dal se do čištění zbraně. Byl s tím hotový ani ne v osm. Netušil, odkud se ten nápad vzal. Bleskově se rozhodl, převlékl se a vyrazil autem zpátky do Ystadu. V zimě bývalo město skoro liduprázdné, obzvláště ve všední dny večer. Našly se tu všehovšudy dvě nebo tři restaurace, které měly večer otevřeno. Wallander zaparkoval a zamířil do restaurace u náměstí. Hostů tam bylo poskrovnu. Usadil se ke stolu v rohu a objednal si předkrm a láhev vína. Zároveň čekal, než mu jídlo a víno přinesou, obrátil do sebe pár drinků. Naléval se alkoholem, aby utlumil neklid. Když mu číšník přinesl jídlo a naplnil vinnou skleničku, už byl přiopilý.

„Máte tu prázdno,“ řekl číšníkovi. „Kam se poděli hosti?“

Číšník pokrčil rameny.

„Tady každopádně nejsou,“ odpověděl. „Snad vám bude chutnat.“

Wallander se v jídle jen nimral. Zato láhev vína vyprázdnil za necelou půlhodinu. Vytáhl mobilní telefon a procházel si čísla

v seznamu. Měl chuť si s někým popovídat. Ale s kým? Zase telefon schoval, nechtěl, aby někdo slyšel, že je opilý. Láhev byla prázdná, vypil toho víc než dost. Ale když přišel číšník s tím, že budou zavírat, řekl si ještě o kávu a sklenku koňaku. Jak vstával od stolu, zapotácel se. Číšník si ho přeměřil unaveným pohledem.

„Taxi,“ prohlásil Wallander.

Číšník zavolal z telefonu, který byl připevněný na zdi u barového pultu. Wallander stál a cítil, jak se kymácí. Číšník zavěsil a kývl.

Venku foukal studený, štiplavý vítr. Wallander se posadil na zadní sedadlo, a když auto zabočilo k němu na dvůr, už skoro spal. Oblečení nechal na hromádce na podlaze a usnul, jakmile se hlavou dotkl polštáře.

Půl hodiny poté, co Wallander usnul, přišel na policejní stanici jakýsi muž. Byl rozčilený a chtěl mluvit s někým, kdo má službu. Tu noc zrovna sloužil Martinsson. Muž vypověděl, že pracuje jako číšník. Pak položil před Martinssona na stůl igelitový sáček. V sáčku byla pistole, stejná, jakou měl Martinsson.

Číšník znal i jméno onoho hosta, jelikož Wallander byl za ta léta v Ystadu známou osobou.

Martinsson s ním sepsal trestní oznámení. Pak jen dlouho seděl a díval se na tu zbraň.

Jak mohl Wallander někde zapomenout pistoli? A proč si ji bral do hospody?

Martinsson se po díval na hodiny. Bylo krátce po půlnoci. Měl by Wallanderovi zavolat, ale neudělal to.

Musí to počkat do zítřka. Při představě, co se bude dít, se otřásl.

3

Druhý den měl Wallander v recepci od Martinssona vzkaz. Potichu si pro sebe zaklel. Měl kocovinu a bylo mu špatně. Jestli s ním Martinsson chce mluvit hned, jakmile dorazí na stanici, znamená to jediné. Stalo se něco, co bezodkladně vyžaduje Wallanderovu přítomnost. Kéž by to mohlo pár dní počkat, pomyslel si. Nebo aspoň pár hodin. Právě teď měl sto chutí zavřít za sebou dveře kanceláře, vyvěsit telefon a zkusit se s nohama na stole prospat. Svlékl si kabát, dopil načatou minerálku, kterou měl na stole, a pak zamířil k Martinssonovi, do své bývalé kanceláře.

Zaklepal a vešel dovnitř. Jak spatřil kolegův obličej, okamžitě mu došlo, že jde o něco vážného. Uměl z Martinssonova výrazu vyčíst jeho rozpoložení, což se hodilo, jelikož jeho kolega neustále osciloval mezi energickou rozjařeností a skleslostí.

Posadil se do křesla pro návštěvy.

„Co se stalo? Obvykle mi nepíšeš takové vzkazy, pokud to není vysloveně důležité.“

Martinsson na něj překvapeně pohlédl.

„Copak ty netušíš, o čem s tebou chci mluvit?“

„Ne. Měl bych?“

Martinsson neodpověděl. Jen na Wallandera dál upřeně zíral a tomu se dělalo čím dál víc na zvracení.

„Nebudu tady dřepět a hádat,“ řekl nakonec. „Co chceš?“

„Ještě pořád nemáš ponětí, o čem s tebou chci mluvit?“

„Ne.“

„Tím hůř.“

Martinsson otevřel šuplík, vyndal z něj Wallanderovu služební zbraň a položil ji na stůl.

„Hádám, že teď už chápeš, o co mi jde?“

Wallander civěl na pistoli a po těle se mu rozlévala ledová hrůza, která téměř potlačila kocovinu i rozhoupaný žaludek. Vzpomínal si, že večer pistoli čistil. Ale co se dělo potom? Pokoušel se pátrat v paměti. Z kuchyňského stolu jeho služební pistole

doputovala na Martinssonův stůl. Ale neměl nejmenší tušení, co se stalo mezi tím a jak se zbraň ocitla tam, kde je teď. Neměl pro to žádné vysvětlení, žádnou výmluvu.

„Včera večer jsi šel do hospody,“ pokračoval Martinsson. „Proč sis tam tu pistoli bral?“

Wallander zavrtěl nevěřičně hlavou. Nedokázal si vzpomenout. Že by si pistoli strčil do kapsy, než odjel do Ystadu? Ač se to zdálo prapodivné, přesně to nejspíš udělal.

„Nevím,“ přiznal. „Mám okno. Pověz mi všechno.“

„O půlnoci sem přišel číšník,“ řekl Martinsson. „Byl rozčilený, protože na tom gaučiku, kde jsi seděl, našel tvoji pistoli.“

Ve Wallanderově mozku se mihl nejasný útržek vzpomínky. Že by zbraň vyndal z kapsy bundy, když hledal mobil? Ale jak ji tam mohl nechat?

„Vůbec netuším, co se stalo,“ řekl. „Ale nejspíš jsem si tu pistoli musel strčit do kapsy, než jsem šel.“

Martinsson se zvedl a otevřel dveře.

„Dáš si kafe?“

Wallander zavrtěl hlavou. Martinsson zmizel v chodbě. Wallander si přitáhl svou zbraň a viděl, že je nabitá. Ještě horší. Začal se potit. Hlavou mu probleskla myšlenka, že se zastřelí. Otočil pistoli tak, aby hlaveň směřovala k oknu. Martinsson se vrátil.

„Můžeš mi nějak pomoci?“ zeptal se ho Wallander.

„Tentokrát ne. Ten číšník tě poznal. Nejde to. Musíš odtud rovnou za šéfem.“

„Už jsi s ním mluvil?“

„Kdybych to neudělal, bylo by to služební pochybení.“

Na to už Wallander neměl co říct. Seděli mlčky. Wallander se pokoušel najít nějaké východisko, ale věděl, že žádné není.

„Co bude dál?“ zeptal se nakonec.

„Snažil jsem se něco najít v předpisech. Ale musí pochopitelně proběhnout interní vyšetřování. Taky je tu riziko, že ten číšník, mimochodem jmenuje se Ture Saage, pokud to ještě nevíš, třeba dostane nápad vyzvonit to novinám. Dneska si člověk může

přijít i na nějakou tu kačku, když nabídne správnou novinku. Opilí policajti v průšvihů mohou slušně zvýšit prodejnost.“

„Ale řekl jsi mu, že má mlčet, ne?“

„No jestli! Řekl jsem mu dokonce, že pokud prozradí informace z policejního vyšetřování, může to být trestné, ale bohužel si myslím, že mě prokoukl.“

„Mám si s ním promluvit?“

Martinsson se k němu naklonil přes stůl. Wallander viděl, jak je utahaný a skleslý. Mrzelo ho to.

„Kolik let už spolu děláme? Dvacet? Víc? Ze začátku jsi domlouval ty mně. A právem. Uměl jsi vynadat, ale taky pochválit. Teď je na mně, abych poradil já tobě: Nic nedělej. Ať vymyslíš cokoliv, bude z toho jenom ještě větší zmatek. Nemluv s číšníkem ani s nikým jiným. Jenom s Lennartem. A k němu půjdeš teď hned. Už na tebe čeká.“

Wallander přikývl a vstal.

„Musíme se snažit z toho vyjít co nejlíp,“ řekl ještě Martinsson.

Z tónu jeho hlasu Wallander poznal, že kolegova prognóza není moc dobrá.

Natáhl ruku pro pistoli. Martinsson zavrtěl hlavou.

„Necháme ji tady,“ řekl.

Wallander vyšel na chodbu. Kristina Magnussonová kolem prošla s hrnkem kávy. Kývla. Wallanderovi došlo, že to ví. Tentokrát se neotočil, aby si ji prohlédl. Místo toho zašel na toaletu a zamkl se. Zrcadlo nad umyvadlem bylo naprasklé. Přesně jako já, pomyslel si. Umyl si obličej, utřel se a prohlédl si zarudlé oči. Prasklina mu rozdělovala tvář na dvě poloviny.

Sedl si na záchodovou mísu. Kromě studu a hrůzy z toho, co provedl, v něm narůstal ještě další pocit. Tohle se mu nikdy dřív nestalo. Nevzpomínal si, že by třeba jen jedinkrát nakládal se služební pistolí tak, že by to odporovalo předpisům. Když si zbraň bral domů, vždycky ji zamykal do skříně, kde měl legálně drženou brokovnici, kterou používal při těch nemnoha příležitostech,

kdy ho sousedé vzali na hon zajíců. Bylo v tom něco hlubšího než jen opilost. Zvláštní zapomnění, jaké ještě nezažil. Temnota, v níž nedokázal rozsvítit světlo.

Seděl na záchodě přes dvacet minut, než se konečně sebral a zamířil do ředitelovy kanceláře. Pokud Martinsson šéfovi zavolal, že jsem na cestě, musejí si už myslet, že jsem se sbalil a vypadnul, pomyslel si. Ale tak zlé to ještě není.

Lennart Mattson nastoupil do funkce policejního šéfa v Ystadu v předchozím roce, před ním vedly policii dvě ženy za sebou. Mattson byl mladý, nebylo mu ani čtyřicet a v rámci policejní byrokracie, odkud se teď rekrutovala většina lidí na vedoucí posty, udělal závratně rychlou kariéru. Wallander stejně jako spousta činných policistů tenhle způsob nabírání lidí považoval za znepokojující, pokud jde o schopnost policie vykonávat svou práci. Nepřidával tomu ani fakt, že Mattson pocházel ze Stockholmu a až příliš často si stěžoval, že má potíže s místním skånským dialektem. Wallander věděl, že někteří jeho kolegové si dávají záležet a mluví s ním pokud možno co nejméně srozumitelně. On sám se nicméně těchhle zlomyslných demonstrací neúčastnil. Rozhodl se držet stranou a neplést se Mattsonovi do cesty, pokud šéf nebude přespříliš zasahovat do skutečné policejní práce. Mattson k němu podle všeho také choval respekt, a Wallander tudíž dosud neměl se svým novým nadřízeným žádné problémy.

Uvědomoval si, že ty časy nenávratně skončily.

Dveře k Mattsonovi byly pootevřené. Wallander zaklepal, a když uslyšel Mattsonův vysoký, skoro pištivý hlas, vešel dál.

Usadili se na vzorovanou sedací soupravu, která se do kanceláře jen tak tak vtěsňala. Mattson si vypracoval zvláštní techniku. Pokud to jen trochu šlo, nezahajoval konverzaci, a to ani tehdy, když schůzku sám inicioval. Povídalo se, že s ním jednou takhle seděl nějaký konzultant z policejního prezidia a mlčeli svorně půl hodiny. Pak se konzultant sebral a opustil Mattsonovu kancelář, aniž padlo jedině slovo, a odletěl zpátky do Stockholmu.

Wallanderovi blesklo hlavou, že by mohl Mattsonovi vzdorovat tím, že bude taky mlčet. Jenže se mu dělalo hrozně zle, potřeboval vypadnout ven, na vzduch.

„Nemám pro ty události žádné vysvětlení,“ začal. „Uvědomuju si, že je to naprosto neomluvitelné a že musíte udělat patřičné kroky.“

Mattson si nejspíš připravil otázky předem, začaly padat jedna za druhou.

„Už se to někdy stalo?“

„Že bych zapomněl pistoli v hospodě? Samozřejmě že ne!“

„Máte problémy s alkoholem?“

Wallander zvedl nad tou otázkou obočí. Odkud má Mattson tohle?

„Piju s rozumem,“ odpověděl. „Když jsem byl mladší, o víkendech jsem si docela přihnul. Ale teď už ne.“

„Přesto jste ve všední den vyrazil nasávat.“

„Já jsem *nenasával*, šel jsem na večeři.“

„Láhev vína, několik drinků a kafe s koňakem?“

„Tak proč se ptáte, když už to víte? Já tomu ale neříkám nasávání. A myslím, že ani žádný jiný rozumný člověk v téhle zemi. Nasávání je, když do sebe obracíte pálenku nebo vodku rovnou z láhve, abyste se opil, kvůli ničemu jinému.“

Než Mattson položil další otázku, zamyslel se. Wallandera jeho ukníkaný hlas vytáčel a napadlo ho, jestli ten člověk sedící naproti němu má vůbec ponětí o tom, jak bolestné zážitky může policejní práce v terénu obnášet.

„Před nějakými dvaceti lety vás chytili kolegové, když jste řídil v opilosti. Ututlali to, nic se nestalo. Ale pochopte, že přemýšlím, jestli náhodou nemáte potíže s pitím, které se snažíte tajit, a teď vás takhle dohonily.“

Wallander si tu událost pamatoval víc než dobře. Byl tenkrát v Malmö s Monou na večeři. Už byli rozvedení, ale on si pořád ještě namlouval, že se mu podaří ji přemluvit, aby se k němu vrátila. Večeře skončila hádkou a on pak sledoval, jak ji před

restaurací vyzvedl nějaký neznámý muž. V náhlém záchvatu žárlivosti se tak rozčílil, že dočista ztratil zdravý úsudek a jel domů, přestože by býval měl jít někam do hotelu nebo se vyspat v autě. Na vjezdu do Ystadu ho zastavila noční hlídka. Kolegové ho odvezli domů, auto mu zaparkovali a pak bylo ticho po pěšině. Jeden z policistů, kteří ho tehdy chytili, už byl po smrti, druhý v penzi. A přesto tady ta historka pořád koluje. Zarazilo ho to.

„Nepopírám to. Ale jak sám říkáte, už je to dvacet let. A já trvám na tom, že žádné problémy s alkoholem nemám. Navíc si myslím, že je to čistě moje soukromá věc, proč jdu do hospody ve všední den.“

„Musím přijmout jistá opatření. Jelikož vám zbývá dovolená a nepracujete momentálně na žádném těžkém případě, navrhuju vám, abyste si vzal týden volna. Interní vyšetřování je dané. Víc vám teď neřeknu.“

Wallander se zvedl. Mattson zůstal sedět.

„Chcete ještě něco dodat?“ zeptal se.

„Ne,“ odpověděl Wallander. „Udělám, co jste řekl. Vezmu si volno a pojedu domů.“

„Bude samozřejmě lepší, když pistoli necháte tady.“

„Nejsem blbec,“ opáčil Wallander. „Ať už si o mně myslíte cokoliv.“

Nato zamířil k sobě do kanceláře, kde si vzal bundu, v garáži nasedl do auta a vyjel domů. Napadlo ho, že po včerejším extempore má ještě pořád v krvi alkohol. Ale protože horší už to být nemohlo, jel dál. Venku foukal ostrý severovýchodní vítr. Cestou od auta k domu se rozklepal. Jussi poskakoval ve svém oploceném výběhu. Jenže Wallander neměl ani pomýšlení na to, že by ho šel vyvenčit. Svlékl se, lehl si do postele a podařilo se mu usnout. Vzbudil se v poledne. Ležel nehnutě s otevřenýma očima a poslouchal, jak se do stěn opírá víchr.

Znovu v něm začal hlodat pocit, že něco není, jak má být. Na jeho život padl nenadálý stín. Jak to, že pistoli nepostrádal ani

ráno? Jako by za něho jednal někdo jiný a pak mu uzamkl paměť, aby nevěděl, co se stalo.

Vstal, oblékl se a dal si něco k jídlu, přestože mu pořád bylo špatně od žaludku. Lákala ho představa nalít si sklenku vína, ale odolal. Zrovna myl nádobí, když zavolala Linda.

„Jedu k tobě,“ oznámila mu. „Jenom jsem chtěla vědět, jestli jsi doma.“

Než stihl cokoliv říct, zavěsila. O dvacet minut později dorazila, v náručí spící miminko. Posadila se naproti němu na hnědou koženou pohovku, kterou koupil v témže roce, kdy se přestěhovali do Ystadu. Dítě měla v sedačce vedle sebe. Kurt chtěl mluvit o malé, ale Linda zavrtěla hlavou. Později, teď má na srdci něco důležitějšího.

„Slyšela jsem, co se stalo,“ řekla. „Přesto mám pocit, že vůbec nic nevím.“

„Volal ti Martinsson?“

„Zavolal mi potom, co jste spolu mluvili. Byl hrozně nešťastný.“

„Určitě nebyl tak nešťastný jako já,“ odtušil Wallander.

„Pověz mi všechno, co ještě nevím.“

„Jestli jsi mě přijela vyslyšet, můžeš zase jet.“

„Jen to chci vědět. Jsi poslední, od koho bych čekala takový malér.“

„Nikdo neumřel,“ řekl Wallander. „Ani nebyl nikdo zraněný. Navíc, každý se přece může dostat do průšvihů. Už jsem na světě dost dlouho, abych to věděl.“

Pak jí vypověděl celou historku, od momentu, kdy ho neklid vyhnal z domu, až k přítomné chvíli, kdy marně přemýšlí, proč si s sebou tu pistoli bral. Když domluvil, Linda dlouho mlčela.

„Věřím ti,“ řekla nakonec. „Všechno, co mi tu povídáš, souvisí s jedinou věcí, jedinou okolností ve tvém životě. Jsi zkrátka moc osamělý. Když se ti věci vymknou z rukou, nemáš vedle sebe nikoho, kdo by tě uklidnil, zarazil tě. Ale jedna věc mi pořád leží v hlavě.“

„Co?“

„Řekl jsi mi všechno? Nebo jsi něco vynechal?“

Wallander bleskově zvažoval, jestli jí má povědět o tom podivném pocitu prohlubujícího se vnitřního stínu. Ale jen zavrtěl hlavou, nemá k tomu co dodat.

„Co myslíš, že se teď stane?“ zeptala se. „Nevzpomínám si, co přijde, když se takhle obehrajeme o vlastní karty.“

„Rozběhne se interní vyšetřování. Dál nevím.“

„Mohli by tě třeba vyhodit?“

„Už jsem asi starý na to, aby mi dávali výpověď. Navíc to není tak závažné, ten můj kiks. Ale možná budou chtít, abych šel do důchodu.“

„A nebylo by to fajn?“

Wallander při té otázce zrovna chroupal jablko. Mrštíł vší silou ohryzkiem proti zdi.

„Neřekla jsi zrovna, že můj problém je osamělost?“ rozkřikl se. „Jaký to asi bude, jestli budu muset do penze? Pak už mi nezbude vůbec nic.“

Wallanderův vzteklý projev vzbudil malou.

„Omlouvám se,“ dodal.

„Máš strach,“ řekla. „Tomu rozumím. Taky bych se bála. Myslim, že za strach se člověk nemá omlouvat.“

Zůstala u něj až do večera. Uvažila mu večeri a o tom, co se stalo, už nemluví. Pak ji Wallander v poryvech studeného větru doprovodil k autu.

„Zvládneš to teď nějak?“ zeptala se.

„Já přežiju všechno. Ale jsem rád, že se ptáš.“

Druhý den Wallanderovi zavolał Lennart Mattson, chtěl se s ním ještě ten den setkat. Na schůzce ho představil internímu vyšetřovateli z Malmö, který měl Wallandera vyslechnout.

„Kdy se to hodí?“ nadnesl vyšetřovatel. Jmenoval se Holmgren a byl zhruba ve Wallanderově věku.

„Teď hned,“ řekl Wallander. „Na co čekat?“

Zavřeli se do jedné z menších zasedaček. Wallander se snažil vyjadřovat přesně, neomlouvat se a nezlehčovat to, co se stalo. Holmgren si dělal poznámky, občas ho požádal, aby se o kousek vrátil a něco zopakoval, pak pokračoval. Wallander si pomyslel, že kdyby si vyměnili role, výslech by se vši pravděpodobností probíhal stejně. Za hodinu a něco byli hotovi. Holmgren odložil pero a zadíval se na Wallandera nikoli jako na zločince, který se právě přiznal, ale jako na člověka, co si pěkně zavařil. Jako by mu tím pohledem vyjadřoval soustrast.

„Nevystřelil jste,“ konstatoval. „Zapomněl jste si služební zbraň, když jste byl v hospodě v podnapilém stavu. Je to závažné, to nelze popřít. Ale trestný čin jste nespáchal. Nikomu jste neublížil na zdraví, nepřijal jste úplatek, nikoho jste nešíkanoval.“

„Takže mě nevyhodí?“

„Nejspíš ne. Ale o tom já nerozhoduju.“

„A kdybyste si měl tipnout?“

„Nechci si tipovat. Počkejte a uvidíte.“

Holmgren si začal sbírat papíry a pečlivě je ukládal do aktovky. Pak se zarazil.

„Samozřejmě bude plus, pokud se to nedostane do médií,“ dodal. „Vždycky je horší, když nedokážeme takovou záležitost udržet v tajnosti, jen v rámci sboru.“

„Myslím, že to bude v klidu,“ řekl Wallander. „Doteď bylo ticho, takže to vypadá, že se to ven nedostalo.“

Jenomže to se komisař pletl. Ještě ten den mu kdosi zaklepal na dveře. Wallander zrovna ležel a odpočíval. Šel otevřít, myslel si, že přišel na kus řeči soused. Jakmile vzal za kliku, do obličeje mu vypálil blesk fotoaparátu. Vedle fotografa stála reportérka. Představila se jako Lisa Halbingová a nasadila úsměv, který Wallanderovi připadal vyloženě strojený.

„Mohli bychom si promluvit?“ zeptala se vlezle.

„O čem?“ vrátil jí Wallander otázku, ale už měl stažený žaludek.

„O čem byste myslel?“

„Já si nemyslím nic.“